

Revisionsrapport

Granskning av intern kontroll och ändamålsenlighet avseende föreningsbidrag

Gislaveds kommun

*Rebecca Lindström
Cert. kommunal revisor*

Alexander Arbman

Februari 2018

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Syfte och Revisionsfrågor	3
1.3. Revisionskriterier	3
1.4. Kontrollmål	3
1.5. Avgränsning.....	4
1.6. Metod.....	4
2. Iakttagelser och bedömningar	5
2.1. Det finns aktuella mål- och styrdokument som ligger till grund för beslut om föreningsbidrag.....	6
2.1.1. Iakttagelser	6
2.1.2. Bedömning.....	8
2.2. Riktlinjerna avseende föreningsstöd är tydliga och förankrade	8
2.2.1. Iakttagelser	8
2.2.2. Bedömning.....	9
2.3. Det finns dokumenterade regler och rutiner som säkerställer att utbetalda föreningsbidrag baseras på korrekta och kompletta ansökningar	10
2.3.1. Iakttagelser	10
2.3.2. Bedömning.....	11
2.4. Det finns tydliga krav på vad föreningarna ska lämna in för uppgifter avseende ex. verksamhetsbeskrivningar, mål m.m. i samband med bidragsansökan	12
2.4.1. Iakttagelser	12
2.4.2. Bedömning.....	14
2.5. Det finns ändamålsenliga rutiner för kontroll, uppföljning och återrapportering 14	
2.5.1. Iakttagelser	14
2.5.2. Bedömning.....	15
3. Bedömningar	16
3.1. Revisionell bedömning	16
3.2. Bedömningar mot kontrollmål.....	16
3.3. Rekommendationer.....	17

1. *Sammanfattning*

PwC har fått i uppdrag av de förtroendevalda revisorerna att genomföra granskning av intern kontroll och ändamålsenlighet avseende föreningsbidrag. Granskningen är framtagen utifrån en bedömning av väsentlighet och risk. Granskningen ska bedöma huruvida kommunens rutiner för beslut om föreningsbidrag är ändamålsenliga, att en likvärd bedömning ligger till grund för beviljande av bidrag, samt att möjligheter säkerställs för en ändamålsenlig insyn i de verksamheter som beviljas bidrag.

Granskningen ska besvara följande revisionella frågeställningar:

- Bedriver kulturnämnden och fritidsnämnden arbetet med föreningsbidrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Är kulturnämnden och fritidsnämndens interna kontroll av föreningsbidragen tillräcklig?

Vi bedömer att fritidsnämndens arbete med föreningsbidrag i huvudsak sker på ett ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen gällande föreningsbidragen är i huvudsak tillräcklig. Vi grundar vår bedömning på de kontrollmål som presenteras i rapporten, där samtliga bedöms som i huvudsak uppfyllda.

Vi bedömer att kulturnämndens arbete med föreningsbidrag delvis sker på ett ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen gällande föreningsbidragen är delvis tillräcklig. Detta grundar vi i stor utsträckning på att det saknas dokumenterade riktlinjer för föreningsstöd samt vad gäller rutiner för kontroll, uppföljning och återrapportering. Däremot finns det mål- och styrdokument, ansökningsblanketter som styr vilka krav som ställs på föreningar i samband med ansökan samt att det i stickprovsgranskningen inte påvisade något avvikande.

Utifrån ovanstående bedömningar ger vi följande rekommendationer:

- ◆ Vi rekommenderar kulturnämnden att ta fram dokumenterade bidragsregler som stöd i vid ansökningar av föreningsbidrag.
- ◆ Vi rekommenderar kulturnämnden att ta fram dokumenterade regler och riktlinjer för kontroll och uppföljning.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Gislaveds kommun lämnar varje år betydande föreningsbidrag till en rad olika verksamheter med olika inriktningar. Ur ett styrningsperspektiv såväl som ur ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och policys. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag ska fattas samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan. Med bidrag avses inte endast monetära bidrag utan även bidrag i form av tillgång till kommunens lokaler, förvaltningsstöd av olika slag, tillhandahållande och beviljande av krediter etc.

Bakgrunden till granskningen är revisorernas bedömning av väsentlighet och risk.

2.2. Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma huruvida kommunens rutiner för beslut om föreningsbidrag är ändamålsenliga, att en likvärd bedömning ligger till grund för beviljande av bidrag, samt att möjligheter säkerställs för en ändamålsenlig insyn i de verksamheter som beviljas bidrag.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Bedriver kulturnämnden och fritidsnämnden arbetet med föreningsbidrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Är kulturnämnden och fritidsnämndens interna kontroll av föreningsbidragen tillräcklig?

2.3. Revisionskriterier

- Gällande styrdokument och interna riktlinjer
- Kommunallagens regler för intern kontroll

2.4. Kontrollmål

Revisionsfrågan kommer att besvaras utifrån nedanstående kontrollmål som har sin utgångspunkt i revisionskriterierna:

- Det finns aktuella mål- och styrdokument som ligger till grund för beslut om föreningsbidrag.
- Riktlinjerna avseende föreningsstöd är tydliga och förankrade.
- Det finns dokumenterade regler och rutiner som säkerställer att utbetalda föreningsbidrag baseras på korrekta och kompletta ansökningar.
- Det finns tydliga krav på vad föreningarna ska lämna in för uppgifter avseende ex. verksamhetsbeskrivningar, mål mm i samband med bidragsansökan.
- Det finns ändamålsenliga rutiner för kontroll, uppföljning och återrapportering.

2.5. Avgränsning

Granskningen är avgränsad till kulturnämnden och fritidsnämnden för räkenskapsåret 2017. Granskningen omfattar inte hanteringen av bidrag till studieförbund.

2.6. Metod

Granskning har skett genom att läsa igenom tillämpliga styrdokument och rutiner inom nämnderna för föreningsbidrag. Vidare har intervjuer skett med kulturchef och fritidschef samt andra berörda tjänstemän.

Stickprovsmässig granskning avseende utbetalda föreningsbidrag har genomförts.

Granskningsrapporten har varit föremål för sakavstämning.

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1. Organisation

Stöd och bidrag till föreningar hanteras i Gislaveds kommun utav kulturnämnden och fritidsnämnden. Nämnderna biträds av varsin förvaltning, förvaltningschef samt cirka 30 anställda vardera. Av intervjuer framgår att handläggning av föreningsbidrag hanteras av ett fåtal tjänstemän på förvaltningarna. På kommunens hemsida framgår vilka stöd och bidrag som föreningar kan söka av respektive nämnd:

Kulturnämnden	Fritidsnämnden
<i>Stöd till föreningar och organisationer som bedriver kulturell verksamhet. Kulturföreningar, studieförbund och andra kulturarrangörer.</i>	<i>Bidrag till föreningar och organisationer. Bidrag kan sökas för exempelvis drift och underhåll av föreningens lokaler, till investeringar samt ledarutbildningar.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Årliga verksamhetsbidrag • Arrangemangsbidrag • Projektbidrag 	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunalt aktivitetsstöd • Drift- och lokalbidrag • Investeringsbidrag • Grundbidrag

Av årsredovisning 2016 samt delårsrapport 2017 framgår kulturnämndens och fritidsnämndens budget samt utfall beräknat på nettokostnader:

Kulturnämnden, nettokostnader (tkr) år 2016	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse 2016	Budget 2017	Prognostiserad budgetavvikelse 2017
Nämnd	198	214	-16	225	0
Kulturverksamhet	29 090	27 963	1 127	33 123	2 037
Föreningsanslag	1 692	1 636	56	1 742	19
<i>Totalt</i>	<i>30 980</i>	<i>29 813</i>	<i>1 167</i>	<i>35 090</i>	<i>2 056</i>

Fritidsnämnden, nettokostnader (tkr) år 2016	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse 2016	Budget 2017	Utfall 2017
Nämnd	399	324	75	415	267
Fritidsverksamhet	27 208	24 937	2 271	27 912	25 701
Föreningsstöd	9 765	9 216	549	10 080	10 074
<i>Totalt</i>	<i>37 372</i>	<i>34 477</i>	<i>2 895</i>	<i>38 407</i>	<i>36 042</i>

Av ovanstående tabell framgår att kulturnämnden har ett totalt föreningsanslag under budgetår 2017 på cirka 1,7 mnkr. Fullmäktige beslutade den 23 juni år 2014 att tillföra kulturnämnden ett utökat föreningsanslag motsvarande 200 tkr avseende Gislaveds Industrimuseum. Fritidsnämnden har för år 2017 en budget för föreningsstöd motsvarande 10 mnkr. Prognostiserat helårsresultat visar på en positiv budgetavvikelse motsvarande 25 tkr.

3.2. *Det finns aktuella mål- och styrdokument som ligger till grund för beslut om föreningsbidrag.*

3.2.1. *Iakttagelser*

Fullmäktige i Gislaveds kommun har beslutat om budget 2017. Av budgeten framgår tre prioriterade målområden som ska leda till uppfyllandet av kommunens vision. De prioriterade målområdena är:

1. *Barns lärande*
2. *Attraktivitet och utveckling för Gislaveds kommun*
3. *Företagsklimat och näringslivssamverkan*

Vidare i budgeten framgår kommunstyrelsens och nämndernas konkretiserade mål utifrån de prioriterade områdena. Fritidsnämndens och kulturnämndens mål är följande:

Mål-område	Fritidsnämndens mål 2017	Kulturnämndens mål 2017
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Öka kunskapen och förståelse för barn och deras behov. • Skapa förutsättningar för ett väl fungerande fritidsutbud för barn och ungdomar. • Skapa förutsättningar för god simkunskaper. • Skapa förutsättning för evenemang i form av tex cuper, läger och tävlingar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stödja och främja barn och ungas utveckling av inlevelseförmåga, kreativitet, lärande och eget skapande.
2.	<ul style="list-style-type: none"> • Skapa förutsättning för evenemang i form av tex cuper, läger och tävlingar. • Skapa förutsättningar för fysisk aktivitet och rekreation som bidrag till en bättre folkhälsa för kommuninvånarna. • Skapa förutsättningar för ett brett och rikt föreningsliv. • Ge snabb och bra service till föreningar och allmänhet samt informera och marknadsföra förvaltningens verksamheter både inom och utom kommunen. • Fr.o.m. januari 2016 ska konkreta förändringar, som innebär ombyggnation av två simhallar till annan verksamhet, genomföras. • Påbörja arbetet med underlag för en utredning för att skapa ett helt nytt bad- och simcenter för hela Gislaveds kommun, för att ersätta våra tre nuvarande uttjänta simhallar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad tillgång till kultur för de invånare som på grund av funktionsnedsättning inte kan ta del av det ordinarie kulturlivet. • Öppna för utökad samarbete med andra kommuner och organisationer. • Marknadsföra och utveckla befintliga mötesplatser. • Utveckla ett rikt och inspirerande utbud av kulturaktiviteter och kreativa miljöer. • Biblioteken ska stödja och främja intresse för litteratur, teater, film, konst, musik, dans och andra konstnärliga uttrycksformer. • Kulturplatån ska vara en plats där människor i alla åldrar tar del av och producerar kultur efter egen förmåga. • Gislaveds konsthall ska stärka sin ställning som utställningscentrum i kommunen och öka intresset för samtidskonsten. • Öka den digitala delaktigheten genom kunskapsförmedling och främjandeinsatser. • Andelen ekologiska livsmedel ska öka

		till 45 % 2018.
		<ul style="list-style-type: none"> Ökad samverkan och samarbete kring integration i och med civilsamhället samt öka kunskapen kring integration och mångfald.
3.	<ul style="list-style-type: none"> Fördjupa samverkan med näringslivet. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturverksamheten ska kännetecknas av öppenhet och inkluderande. Ett kulturutbud som präglas av allsidighet och hög kvalitet.

3.2.1.1. Kulturnämnden

I kulturnämndens reglemente framgår att det inom nämndens uppdrag ingår att hantera föreningsstöd. Det framgår även att nämnden ska bedriva sin verksamhet med utgångspunkt i kommunens kulturpolitiska program. Kommunfullmäktige har antagit ett kulturpolitiskt program som gäller från och med år 2002. Programmet innehåller kommunens och kulturnämndens kulturpolitiska målsättningar, med följande övergripande målsättning:

Den kommunala kulturverksamheten ska vara ett stöd till enskilda kulturutövare, föreningar och studieförbund. Ideellt arbete uppmuntras. Viljan att stödja olika kulturprojekt ska vara klart uttalad och bidra till en mångfacetterad kulturverksamhet.

I programmet finns även verksamhetsmässiga målområden. Inom verksamhetsområdet *Föreningsanslag och sponsring* framgår följande mål:

- ◆ *Kulturnämnden stödjer studieförbundens och kulturföreningarnas verksamhet med bidrag enligt särskilda bestämmelser och fastlagda normer.*
- ◆ *Samverkan mellan organisationer, föreningar, kommun och företag ska eftersträvas.*
- ◆ *Inom hela kulturområdet ska det finnas en strävan att söka samarbete med närliggande kommuner.*
- ◆ *Ekonomiskt stöd från näringslivet kan förekomma i avgränsade projekt och arrangemang. Det är dock viktigt att den kontinuerliga verksamheten kan bedrivas oberoende av ekonomiskt stöd från näringslivet.*

Kulturnämnden har beslutat om en delegationsordning som senast reviderades den 11 december år 2017. I delegationsordningen framgår delegering gällande föreningsbidraget:

Ärende	Delegat	Ersättare	Kommentar/villkor
Årligt verksamhetsbidrag till studieorganisationer enligt beslutade normer	Kulturchef	Kultur-sekreterare	Inom ram för anslagna medel
Tillfälliga bidrag till föreningar och studieorganisationer upp till ett belopp av 20 000 kr	Kulturchef	Kultur-sekreterare	Inom ram för anslagna medel

3.2.1.2. Fritidsnämnden

I fritidsnämndens reglemente framställs att det är inom nämndens ansvar att hantera fritidsverksamheten, däribland hantering av föreningsstöd.

Fritidsnämnden har även en beslutad delegationsförteckning som reviderades senast den 4 april år 2017. Delegationsförteckningen tydliggör vilka delegerade beslut som finns gällande föreningsstödet:

Ärende	Delegat	Ersättare	Notering/villkor
Bidrag till föreningar			
• <i>Investeringar</i>	Arbetsutskott		
• <i>Fritidsnämndens förfogande</i>	Arbetsutskott		
• <i>Enligt bidragsnormerna</i>	Förvaltningschef	Områdeschef	Inom bidragsnorm
Upplåtelse av lokaler/anläggningar till föreningar, organisationer, m.fl. max två (2) år		Områdeschef	Fritidsnämndens principer för uthyrning tillämpas
Upplåtelse av lokaler/anläggningar till föreningar, organisationer, m.fl. max ett (1) år	Förvaltningschef/Utvecklare	Områdeschef/Gruppledare	Fritidsnämndens principer för uthyrning tillämpas

3.2.2. Bedömning

Vi bedömer att det i huvudsak finns aktuella mål- och styrdokument avseende föreningsbidrag för kulturnämnden och fritidsnämnden. Vi baserar vår bedömning på att det finns styrande mål för nämnderna, reglemente samt delegationsordning.

3.3. Riktlinjerna avseende föreningsstöd är tydliga och förankrade

3.3.1. Iakttagelser

Generella regler för föreningar som vill bli bidragsberättigade är att de ska vara verksamma i Gislaveds kommun, öppna för allmänheten och uppbyggda utifrån demokratiska principer.

3.3.1.1. Kulturnämnden

Kulturnämnden har inga dokumenterade bidragsregler eller rutiner för handlägningsförfarandet. Kulturnämnden har tagit fram tre ansökansblanketter som föreningarna ska använda. Blanketterna skickas in brevlades till förvaltningen. Blanketterna är följande:

- ❖ Blankett för ansökan om kulturbidrag för föreningar
- ❖ Ansökan om verksamhetsbidrag 2018 för musik- och kulturföreningar
- ❖ Ansökan om verksamhetsbidrag 2017 för studieförbunden

Av ”Blankett för ansökan om kulturbidrag för föreningar” framgår nämndens principer för att kunna ansöka om föreningsbidrag. Principerna är enligt följande:

- *Bidrag utgår endast till arrangemang av icke kommersiell natur*
- *Bidrag ska vara riktat till föreningslivet, inte till privatpersoner*
- *Föreningarna ska vara verksamma inom kommunen*
- *Bidrag kan ges till ej inträdesbelagt offentlig arrangemang*
- *Förlustbidrag kan ges till inträdesbelagt offentlig arrangemang*

- *I fråga om högre summor än maximerade belopp kan kulturnämnden gå in som samarrangör*
- *Ansökan ska vara inne senast en månad före arrangementet och innehålla en utförlig kostnads-/intäktskalkyl. Detta för att ansökan ska bli behandlad*
- *Vid beviljat förlusttäckningsbidrag måste slutredovisning lämnas senast 6 veckor efter arrangementet för att bidraget skall betalas ut. Till redovisningen ska kvitton bifogas som styrker kostnader/intäkter*

Av intervjuer framgår att varje ansökan behandlas likvärdigt rent administrativt utifrån krav och principer. Beviljande av inkomna ansökningar sker utifrån föreningens verksamhetsbeskrivning och på subjektiva grunder. Enligt de intervjuade prioriterar kulturnämnden de föreningar som vänder sig till barn- och ungdomsverksamhet, människor med funktionsnedsättning. Prioriteringarna är hänförliga målsättningarna som nämns i kapitel 3.2. Vidare uppger de intervjuade att det finns behov av dokumenterade bidragsregler som tydliggör bedömningen av inkomna ansökningar. Det pågår ett arbete med att ta fram dokumenterade bidragsregler, som för närvarande är ett arbetsmaterial.

3.3.1.2. Fritidsnämnden

Fritidsnämnden har beslutat om tre dokumenterade normer för handikappföreningar, ungdomsföreningar (ej idrott) och idrottsföreningar. I normerna framgår allmänna bidragsbestämmelser vilket tydliggör regler för att en förening ska kunna söka bidrag. Till exempel framgår att en förening måste ha kommunen som hemort och vara verksam i kommunen, vara öppen för allmänheten och uppbyggd utifrån demokratiska principer samt vara registrerad av fritidskontoret. Det framgår även att undantag från bidragsvillkoren kan medges endast efter prövning i fritidsnämnden.

Av intervjuerna framgår att normerna är ett bra stöd och anger grunderna för ansökan om föreningsbidrag. Samtliga tjänstemän inom förvaltningen som deltar i handläggningsförfarandet av föreningsbidraget utgår från normerna.

Av intervjuerna framgår att förvaltningen sällan skickar ut återkrav, utan istället minskar nästkommande års utbetalning.

3.3.2. Bedömning

Vi bedömer att det i huvudsak finns tydliga och förankrade riktlinjer avseende föreningsstöd inom fritidsnämnden. Fritidsnämnden antagit dokumenterade normer som är i huvudsak är ändamålsenliga i föreningsstödsförfarandet.

Vi bedömer att kulturnämnden inte har tydliga och förankrade riktlinjer avseende föreningsstöd. Detta grundar vi på att det saknas dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende handläggning och beslut av ansökta föreningsbidrag.

Vi rekommenderar kulturnämnden att ta fram dokumenterade bidragsregler som stöd vid ansökningar av föreningsbidrag.

3.4. **Det finns dokumenterade regler och rutiner som säkerställer att utbetalda föreningsbidrag baseras på korrekta och kompletta ansökningar**

3.4.1. **Iakttagelser**

3.4.1.1. **Kulturnämnden**

Kulturnämnden har antagit ansökansblanketter för ansökan om föreningsbidrag. Av ansökansblanketten framgår principer för ansökan, vilka tas upp i kapitel 3.3.

Det pågår en diskussion i kulturnämnden gällande att ta fram dokumenterade regler och rutiner för föreningsbidraget. Det finns behov av att detta tas fram, samtidigt som verksamheten uppger att det finns en svårighet med att ange på vilka kvantitativa och kvalitativa grunder som bedömningar ska ske. De intervjuade uppger även att det ska genomföras en processkartläggning under år 2018.

Kulturnämnden har i delegationsordning delegerat beslut på ansökningar som understiger 20 tkr till förvaltningschefen. Kulturnämnden erhåller samtliga underlag inför beslut om ansökta bidrag överstigande 20 tkr. Kulturförvaltningen sammanställer materialet och inkluderar rekommendation på beslut till kulturnämnden.

3.4.1.2. **Fritidsnämnden**

Fritidsnämndens normer står som dokumenterade regler och rutiner som ska säkerställa att utbetalda föreningsbidrag baseras på korrekta och kompletta ansökningar. Normerna är rent tidsmässigt formade i samsyn med övriga kommuner i länet, vilket innebär likvärdiga tidpunkter för ansökan och inlämnade av material.

Fritidsnämndens normer, bidragsformer¹	Handikappföreningar	Ungdomsföreningar (Ej idrott)	Idrottsföreningar
Grundbidrag. Söks senast 15 mars. Nystartad förening kan söka när som under året.	X	X	X
Lokalt aktivitetsbidrag. Söks senast 25 februari och 25 augusti.	X	X	X
Ledarutbildningsbidrag. Söks senast 60 dagar efter avslutad utbildning/kurs.	X	X	X
Drog- och mobbningspolicy samt Trafikpolicy. Drog- och mobbningspolicy söks senast den 15 mars. Trafikpolicy senast 30 november.		X	X
Stort och Litet Investeringsbidrag. Stort söks senast 1 november. Litet kan sökas året runt.	X	X	X
Lokalbidrag till förhyrda lokaler. Söks senast 15 mars.		X	X
Driftbidrag till föreningsägda anläggningar. Söks senast 15 mars.		X	X
Fritidsnämndens förfogande.	X	X	X

¹ Kryssen motsvarar vilka bidragsformer som kan ansökas av respektive föreningsform.

Kan sökas när som under året.			
Spontan- och/eller uddaverksamheter. Söks senast 15 mars.		X	X
Lokalhyra vid kommunala idrottshallar.		X	X

Normerna tydliggör kriterier för varje bidragsform och bidragsnivå. Bidragsformernas nivå påverkas i flera fall utifrån föreningens redovisning under året. Fritidsnämnden har även tagit fram ansökningsblanketter för varje bidragsform. Av Gislaveds kommuns hemsida framgår att ansökningar kan skickas både brevlades och digitalt. Nämnden har som avsikt att i större utsträckning övergå till digital hantering. På hemsidan finns en manual för ansökan via det digitala systemet.

Av normerna framgår exempelvis att grundbidraget avser att ge ekonomisk trygghet till föreningen. I ansökan om grundbidrag ska verksamhetsberättelse, ekonomiskt rapport samt revisionsberättelse finnas. Lokalt aktivitetsbidrag fungerar som stöd vid sammankomster, där bidragsnivån påverkas utifrån antal deltagaraktiviteter och totalbeloppet. Ledarutbildningsdag ska stödja föreningarnas utbildning och kan som högst uppgå till 18 tkr per år. Policydokumenten ska vara antagna av föreningen och innehålla den information som fritidsnämnden anser vara väsentlig. Investeringsbidraget kan som högst uppgå till 50 % av redovisad kostnad och skall alltid inkluderas med ritningar, kostnadskalkyl och erforderliga handlingar. Lokalbidraget ges till föreningar med hyrda lokaler som används i huvudsak till barn- och ungdomsverksamhet. Driftbidraget kan sökas av de föreningar som äger egen anläggning. Fritidsnämndens förfogande är ett bidrag som utgör komplement till övriga bidragsformer och är inte knutet till speciella villkor. Spontan- och uddaverksamheter är ett bidrag som inte ryms i de ordinarie bidragsformerna. Lokalhyra vid kommunala idrottshallar avser sådana hyror som bidragsberättigade föreningar får genom subventionerad taxa.

3.4.2. *Bedömning*

Vi bedömer att det i huvudsak finns dokumenterade regler och rutiner inom fritidsnämnden som säkerställer att utbetalda föreningsbidrag baseras på korrekta och kompletta ansökningar.

Vi bedömer att kulturnämnden delvis har dokumenterade regler och rutiner som säkerställer att utbetalda föreningsbidrag baseras på korrekta och kompletta ansökningar. Detta grundar vi på att det inom kulturnämnden inte finns, utöver ansökningsblanketterna, dokumenterade regler och rutiner som tydliggör handlägningsförfarandet samt grunder för beslut på ansökta föreningsbidrag.

3.5. Det finns tydliga krav på vad föreningarna ska lämna in för uppgifter avseende ex. verksamhetsbeskrivningar, mål m.m. i samband med bidragsansökan

3.5.1. Iakttagelser

3.5.1.1. Kulturnämnden

Nämndsekreteraren för kulturnämnden och fritidsnämnden skickade under år 2016 ut ett e-mail till samtliga kultur- och musikföreningar i Gislaveds kommun. Av informationen i e-målet framgår att en ansökan om verksamhetsbidrag för år 2017 ska innehålla följande:

- Fullständigt ifylld ansökan
- Verksamhetsberättelse
- Ekonomisk berättelse
- Revisionsberättelse från föregående år

Av kulturnämndens ansökansblankett för studieförbund framgår att slutredovisning och verksamhetsstatistik ska redovisas. För verksamhetsbidragets principer framgår krav för arrangemangsbidrag där inlämnandet ska ske senast en månad före arrangemanget samt att en utförlig kostnads- och intäktskalkyl ska inkluderas. Vid förlusttäckningsbidrag ska en slutredovisning lämnas senast 6 veckor efter arrangemanget. Det ska även till redovisningen inkluderas kvitton som styrker kostnader och intäkter.

Kulturförvaltningen kräver att föreningarna vid slutet av året lämnar in en revisionsberättelse. Det finns även krav vid arrangemangsbidrag att lämna in faktura som underlag innan utbetalning kan ske.

Av intervjuerna med kulturförvaltningen framgår att föreningsbidraget i stora delar bestäms utifrån föreningens verksamhetsberättelse. Det finns krav på att föreningen ska bedriva en verksamhet. Om föreningen genomför förändringar i verksamhetsbeskrivningen eller i föreningens stadgar skall detta meddelas förvaltningen.

Kulturförvaltningens tjänstemän uppges ha regelbunden kontakt med föreningarna. Det förekommer att tjänstemännen påminner föreningarna om de tidsfrister som finns för inlämnade av material i samband med ansökan om föreningsbidrag. Detta gäller exempelvis inlämnandet av ekonomiska rapporter, verksamhetsberättelse och revisionsberättelse.

3.5.1.2. Fritidsnämnden

Fritidsnämnden anger i normerna följande krav och underlag till respektive bidragsform:

Grundbidrag	<i>Ansökan skall innehålla verksamhetsberättelse, ekonomisk rapport och revisionsberättelse. Godkänd förening måste årligen redovisa minst 100 deltagaraktiviteter med deltagare i åldern 7-25 år för att vara fortsatt bidragsberättigad.</i>
Lokalt aktivitetsbidrag	<i>En sammankomst skall uppfylla alla de krav som gäller för erhållande av statligt aktivitetsbidrag. Miniantalet för godkänd grupp är tre personer. Åldersgränserna för det kommunala aktivitetsbidraget</i>

	<i>är 7-25 år. Begräsningar till aktivitetsbidrag framgår av normerna. Storleken på bidraget bestäms på grundval av totalbeloppet och antalet deltagaraktiviteter.</i>
Ledarutbildningsdag	<i>Bidragets storlek bestäms utifrån hur många dagar kursen pågår, kurstimmar och antal deltagare. Ansökan ska kompletteras med kursprogram, kursintyg och kvitto på erlagd kursavgift.</i>
Drog- och mobbningspolicyn samt Trafikpolicyn	<i>Fritidsnämnden har bestämt vissa kriterier som policyn ska innehålla. Policyn ska även lämnas in till fritidsnämnden.</i>
Stort och litet investeringsbidrag	<i>Ritningar, kostnads kalkyl och erforderliga handlingar skall medfölja ansökan. Bidrag kan ej utgå till redan påbörjade arbeten eller gjorda inköp.</i>
Lokalbidrag till förhyrda lokaler	<i>Förhyrning skall styrkas med hyreskontrakt. Fritidsnämnden ska godkänna förhyrningen av lokalen och lokalkostnaden.</i>
Driftbidrag till föreningsägda anläggningar	<i>Fritidsnämnden ska ha godkänt anläggningen i förväg.</i>
Fritidsnämndens förfogande	<i>Bidragsform utan speciella villkor eller bestämmelser. Ska ske på särskild blankett. Som underlag ska finnas en kopia på faktura.</i>
Spontan- och/eller uddaverksamheter	<i>Ansöks på särskild blankett, men inga direkta krav ställs på bidragsformen i normerna.</i>
Lokalhyra vid kommunala idrottshallar	<i>Bidragsformen följer kommunens beslutade taxor.</i>

Fritidsnämnden har som rutin att tjänstemännen inte ska påminna föreningarna om inlämnande av olika underlag. Av intervjuerna framgår att förvaltningens tjänstemän har regelbunden kontakt med föreningarna, vilket även gör att det förekommer att föreningarna påminns. Förvaltningen har som rutin när ny bidragsform tagits fram, exempelvis senast gällande trafikpolicyn, att uppmärksamma föreningarna.

3.5.1.3. Kontroll av stickprov

I granskningen har vi genomfört kontroll mot ett antal slumpmässigt utvalda stickprov. Syftet är att se huruvida beslutade bidragsregler och principer följs samt att ansökningarna uppfyller kulturnämndens och fritidsnämndens dokumentationskrav.

I stickprovskontrollen har 5 stycken stickprov valts för kulturnämnden där det totala ansökta beloppet motsvarar 645 000 SEK, varvid nämnden beviljade motsvarande 615 000 SEK. Samtliga ansökningar avser verksamhetsbidrag.

I stickprovskontrollen har 14 stycken stickprov valts för fritidsnämnden där det totala ansökta beloppet motsvarar 1 264 754 SEK, varvid nämnden beviljade motsvarande 500 397 SEK. 6 stycken avser grundbidrag, 2 stycken stort investeringsbidrag och 6 stycken lokal- och driftbidrag.

Sammanfattningsvis innehåller ansökta föreningsbidrag de krav som ställs, exempelvis gällande komplett ifylld ansökansblankett, verksamhetsberättelse och revisionsberättelse.

3.5.2. *Bedömning*

Vi bedömer att det i huvudsak finns tydliga krav på vad föreningarna ska lämna in för uppgifter inom fritidsnämnden och kulturfritidsnämnden. Vi grundar vår bedömning på det som framgår i ansökningsblanketter, på hemsidan samt i de normer som finns inom fritidsnämnden. Vi bygger även vår bedömning på att det i vår stickprovskontroll visar att dokumentationskraven följs i ändamålsenlig omfattning.

3.6. *Det finns ändamålsenliga rutiner för kontroll, uppföljning och återrapportering*

3.6.1. *Iakttagelser*

Fullmäktige i Gislaveds kommun har antagit ett reglemente för kommunens interna kontroll. Av reglementet framgår att det är nämnderna som har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. I reglementet framgår en uppmaning om att respektive nämnd tar fram dokumenterade lokala regler och anvisningar för den interna kontrollen.

Kulturnämnden och fritidsnämnden avger i huvudsak återrapportering i samband med kommunens delårsrapport och årsredovisning. I delårsrapporten och årsredovisningen lämnar nämnderna en bedömning av måluppfyllelsen kopplat till övergripande och verksamhets specifika mål. Av delårsrapport 2017 framgår att nämnderna har kommenterat respektive målsättning, utan att det finns underliggande indikatorer som stöd för bedömningarna.

3.6.1.1. *Kulturnämnden*

Kulturnämnden saknar dokumenterade regler och rutiner för kontroll och uppföljning.

Kulturförvaltningens kontroll av föreningsbidraget består i kontrollen av om föreningarna är bidragsberättigade, vid ansökningar om föreningsbidrag och i samband med utbetalning där kontroll sker vid mottagningsattestering och beslutsattestering. Vid tidpunkt för beslutsattestering ska samtliga krav och underlag vara uppfyllda.

Av intervjuer framgår att kulturnämnden har en synpunktshantering vid två tillfällen per år.

Vid kulturnämndens sammanträde finns en samlad lista över vilka föreningar som ansökt samt erhållit föreningsbidrag. Av intervjuerna framgår att det finns behov av att förbättra rutinerna kring återrapportering av nämndens beslut. Det finns även behov av att ta fram dokumenterade rutiner för återkrav av bidrag. Det pågår en diskussion om att kulturnämnden ska återkommande under året få besök av föreningarna som mer i detalj kan beskriva sin verksamhet.

Vid genomgång av kulturnämndens protokoll framgår att delegationsbeslut anmäls löpande under året till nämnden. Det framgår även att nämnden fattar regelbundet beslut på ansökningar om föreningsbidrag.

3.6.1.2. *Fritidsnämnden*

Fritidsnämndens normer anger tydliga bidragsbestämmelser, vilka bland annat tar upp om en förening lämnar in felaktiga uppgifter. Detta kan leda till att bidraget antingen re-

duceras, tas från nästa bidragsansökan eller återkallas. Enligt de intervjuade sker sällan återkrav, utan istället hanteras reducering vid nästkommande utbetalning av bidrag. En förening kan även stängas av som bidragsberättigad. Av bidragsbestämmelser framgår även att en förening ska ställa sina räkenskaper, protokoll och övriga handlingar till förfo-
gande på så sätt som fritidsnämnden bestämmer.

Fritidsförvaltningen genomför för varje år slumpmässig stickprovskontroll av två föreningar som blivit godkända föreningsbidrag. Under år 2016 genomfördes en stickprovskontroll av två föreningar vilket visade inga betydande avvikelser. Återrapporteringen till nämnden skedde den 15 december år 2016.

Fritidsnämnden genomför en övergång till ett mer digitaliserat system, vilket ska underlätta för ansökningsförfarandet samt vi kontroll och uppföljning av föreningens genomförande. Exempelvis kan det digitala systemet möjliggöra en bättre inrapportering av deltagaraktiviteter. Av intervjuerna framgår att det i både det digitala och manuella systemet finns tre pågående kontrollinstrument. Det första steget är när en inkommen ansökan om att bli bidragsberättigad förening inkommer. Kontrollen genomförs mot normernas bidragsbestämmelser. Den andra kontrollen sker vid utbetalning och avser kontroll att ansökansblankettens uppgifter, exempelvis att angivna roller i föreningen stämmer. Den tredje kontrollen sker av förvaltningschefen vid slutattestering. Vid attestering skall samtliga handlingar vara tillgängliga och krav uppfyllda. Av intervjuer framgår att verksamheten har som avsikt att förnya det digitala systemet, vilket ska leda till en ökad systematisk kontroll. I dagsläget finns ingen automatiserad kontroll i det digitala systemet.

Av intervjuer framgår att fritidsnämnden erhåller regelbunden ekonomisk uppföljning. Vid fyra tillfällen per år får nämnden djupgående uppföljning inom fyra programområden, varav ett programområde är föreningsstödet.

Delegationsbeslut i enlighet med delegationsförteckning återrapporteras till fritidsnämnden. I genomgång av fritidsnämndens protokoll framgår att beslut fattade på delegation är återkommande på nämndens sammanträde. Det framgår även att nämnden regelbundet fattar beslut gällande ansökningar om bidrag.

3.6.2. Bedömning

Vi bedömer att det i huvudsak finns ändamålsenliga rutiner, uppföljning och kontroll inom fritidsnämnden. Vi grundar vår bedömning på att det inom fritidsnämnden genomförs årliga stickprovskontroller som sedan återrapporteras samt att det sker regelbunden uppföljning.

Vi bedömer att kulturnämnden delvis har ändamålsenliga rutiner för uppföljning, kontroll och återrapportering. Detta grundar vi på att det saknas dokumenterade rutiner och riktlinjer som tydliggör processen vid uppföljning, kontroll och återrapportering. Dock har det i stickprovsgranskningen inte framkommit att föreningarna inte följer de krav som nämnden ställer i ansökningsblanketten.

Vi rekommenderar kulturnämnden att ta fram dokumenterade regler och riktlinjer för kontroll och uppföljning.

4. Bedömningar

4.1. Revisionell bedömning

Vår revisionsfrågor:

- Bedriver kulturnämnden och fritidsnämnden arbetet med föreningsbidrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Är kulturnämnden och fritidsnämndens interna kontroll av föreningsbidragen tillräcklig?

Vi bedömer att fritidsnämndens arbete med föreningsbidrag i huvudsak sker på ett ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen gällande föreningsbidragen är i huvudsak tillräcklig. Vi grundar vår bedömning på de kontrollmål som presenteras i rapporten, där samtliga bedöms som i huvudsak uppfyllda.

Vi bedömer att kulturnämndens arbete med föreningsbidrag delvis sker på ett ändamålsenligt sätt. Den interna kontrollen gällande föreningsbidragen är delvis tillräcklig. Detta grundar vi i stor utsträckning på att det saknas dokumenterade riktlinjer för föreningsstöd samt vad gäller rutiner för kontroll, uppföljning och återrapportering. Däremot finns det mål- och styrdokument, ansökningsblanketter som styr vilka krav som ställs på föreningar i samband med ansökan samt att det i stickprovsgranskningen inte påvisade något avvikande.

4.2. Bedömningar mot kontrollmål

Kontrollmål	Kulturnämnden	Fritidsnämnden
Det finns aktuella mål- och styrdokument som ligger till grund för beslut om föreningsbidrag.	Uppfyllt Vi bedömer att det i huvudsak finns aktuella mål- och styrdokument avseende föreningsbidraget för kulturnämnden och fritidsnämnden. Vi baserar vår bedömning på att det finns styrande mål för nämnderna, reglemente samt delegationsordning.	Uppfyllt Vi bedömer att det i huvudsak finns aktuella mål- och styrdokument avseende föreningsbidraget för kulturnämnden och fritidsnämnden. Vi baserar vår bedömning på att det finns styrande mål för nämnderna, reglemente samt delegationsordning.
Riktlinjerna avseende föreningsstöd är tydliga och förankrade.	Ej uppfyllt Vi bedömer att kulturnämnden inte har tydliga och förankrade riktlinjer avseende föreningsstöd. Detta grundar	Uppfyllt Vi bedömer att det i huvudsak finns tydliga och förankrade riktlinjer avseende föreningsstöd inom fritids-

	<p>vi på att det saknas dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende handläggning och beslut av ansökta föreningsbidrag.</p>	<p>nämnden. Fritidsnämnden har tagit fram dokumenterade normer som är tydliga och ändamålsenliga i föreningsstödsförfarandet.</p>
<p>Det finns dokumenterade regler och rutiner som säkerställer att utbetalda föreningsbidrag baseras på korrekta och kompletta ansökningar.</p>	<p>Delvis uppfyllt</p> <p>Vi bedömer att kulturnämnden delvis har dokumenterade regler och rutiner som säkerställer att utbetalda föreningsbidrag baseras på korrekta och kompletta ansökningar. Detta grundar vi på att det inom kulturnämnden inte finns, utöver ansökningsblanketterna, dokumenterade regler och rutiner som tydliggör handlägningsförfarandet samt grunder för beslut på ansökta föreningsbidrag.</p>	<p>Uppfyllt</p> <p>Vi bedömer att det i huvudsak finns dokumenterade regler och rutiner inom fritidsnämnden som säkerställer att utbetalda föreningsbidrag baseras på korrekta och kompletta ansökningar.</p>
<p>Det finns tydliga krav på vad föreningarna ska lämna in för uppgifter avseende ex. verksamhetsbeskrivningar, mål mm i samband med bidragsansökan.</p>	<p>I huvudsak uppfyllt</p> <p>Vi bedömer att det i huvudsak finns tydliga krav på vad föreningarna ska lämna in om kulturfrutidsnämnden. Vår stickprovskontroll visar att dokumentationskraven följs i ändamålsenlig omfattning.</p>	<p>Uppfyllt</p> <p>Vi bedömer att det i huvudsak finns tydliga krav på vad föreningarna ska lämna in om fritidsnämnden. Vår stickprovskontroll visar att dokumentationskraven följs i ändamålsenlig omfattning.</p>
<p>Det finns ändamålsenliga rutiner för kontroll, uppföljning och återrapportering.</p>	<p>Delvis uppfyllt</p> <p>Vi bedömer att kulturnämnden delvis har ändamålsenliga rutiner för uppföljning, kontroll och återrapportering. Detta grundar vi på att det saknas dokumenterade rutiner och riktlinjer som tydliggör processen vid uppföljning, kontroll och återrapportering.</p>	<p>Uppfyllt</p> <p>Vi bedömer att det i huvudsak finns ändamålsenliga rutiner, uppföljning och kontroll inom fritidsnämnden. Vi grundar vår bedömning på att det inom fritidsnämnden genomförs stickprovskontroll som sedan återrapporteras samt att det sker regelbunden uppföljning.</p>

4.3. *Rekommendationer*

Vi rekommenderar kulturnämnden att ta fram dokumenterade bidragsregler som stöd i vid ansökningar av föreningsbidrag.

Vi rekommenderar kulturnämnden att ta fram dokumenterade regler och riktlinjer för kontroll och uppföljning.

2018-02-15

Carl-Magnus Stenehav

Uppdragsledare

Rebecca Lindström

Projektledare